

Prædiken til 1. søndag efter trinitatis

Luk. 16, 19-31

Det er jo en meget mærkelig historie, vi hører i dag. En slags lignelse kunne man vel kalde den, fortællingen om den rige mand og Lazarus.

Vi tager lige nogen facts først: Abrahams skød, det er det samme som Paradiset. I Det gamle Testamente kaldes Abraham for "Guds ven", og det er altså ham, der trøster den fattige efter døden, mens den rige pines og ikke kan komme over til Abraham. Historien lægger altså op til en eller anden form for retfærdighed eller balance: Har man været rig i denne verden, bliver tingene vendt om efter døden; har man været fattig, trøstes man.

Men nu er det jo sådan, at vi ikke aner noget som helst om livet efter døden. I kristendommen udtales et tydeligt håb, når det i trosbekendelsen siges, at jeg tror på kødets opstandelse og det evige liv – og håbet får også stemme i de ord, der lyder ved dåben og ved begravelsen, ord der på den måde binder et menneskes liv sammen: Lovet være Gud, vor Herre Jesu Kristi Fader, som i sin store barmhjertighed har genfødt os til et levende håb ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde. Det kristne håb samles altså i Jesu opstandelse. Og det er knyttet til det, der kaldes

det evige liv og til, at Gud sørger for sit menneske efter døden. Men det er der mange, der synes, ikke er nok; kristendommen svarer ikke til mine behov, har jeg hørt mere end én sige. Og så vælger man altså en religion, der svarer til ens behov; der er jo nok at vælge imellem!

Et af behovene – og noget, som historien om den rige mand og Lazarus nok kan få sat nogen spekulationer i gang om, det er, at tanken om døden for mange mennesker ikke bare er skræmmende i almindelighed, men så skræmmende, at man vælger at holde sig til tanken om re-inkarnation. Ordet betyder egentlig "at komme igen i kødet". Carne betyder kød på latin og forstavelsen re- har noget med repetition, med gentagelse at gøre. Når vi så i disse dage har karneval i Aalborg, kan man jo godt høre, at re-inkarnation og karneval har noget med hinanden at gøre. Karneval betyder egentlig "farvel til kødet", carne betyder stadig "Kød" og vale: "Farvel". Karnevallet skal jo egentlig holdes som den sidste fest eller de sidste festdage før fastetiden; fasten, hvor man ikke må spise kød, det får den rettroende katolik først lov til igen omkring Påskek. Men tilbage til re-inkarnationen:

Sådan som mange danskere og vesterlændinge tænker om det, er det noget godt: Det er godt at være udødelig, for re-inkarnation betyder efter deres mening, at man efter døden genfødes og lever videre i en anden krop her på jorden. Sådan kan man altså blive ved, mange gange, ja uendeligt, at blive genfødt, og det er altså en idé om udødelighed, der bærer tanken om re-inkarnation, en slags lykketilstand.

Det er mærkeligt, at man i vesten opfatter re-inkarnation på den måde. For i hinduismen, den religion, der sammen med buddhismen virkelig *har* re-inkarnation i sig, dér er det en forbandelse: det er en forbandelse at være dømt til evig vandring mellem forskellige kroppe, ja, man kan jo blive forvist til et dyr; når man i Indien har hellige køer, så skyldes det jo netop tanken om re-inkarnation, det kunne være, det er bedstefar, der går rundt som hellig ko, og så kan det jo ikke hjælpe at forstyrre, koen skal sandelig have lov til at gå frit rundt i byen, og at slagte den ville jo være en forbrydelse! Se, nu er det slet ikke min mening at gøre grin med andre religioner; men det må fastholdes, at for en hindu og en buddhist er det højeste mål at *slippe ud* af den evige sjælevandring, at nå til det, der hedder Nirvana, et sted, som kun kan sammenlignes med Paradiset, og hvor man endelig får fred. For den hinduistiske og – ikke mindst! – den buddhistiske idé om re-inkarnation bygger *også* på, at man i hvert eneste liv skal stræbe efter at blive bedre, så man kan tage endnu et skridt mod Nirvana.

Derfor kan der i tanken om døden ligge et håb om fred, som re-inkarnationen er en

trussel imod. Den kristne tro på Jesu opstandelse er i en helt anden forstand *et oprør* mod døden og et håb om det gudsrige, som den kristne dåb henviser til.

Men hvad er det så, Lukas henviser til med sin beretning om den rige mand og Lazarus? Jeg tror, han vil fortælle – ikke om evigheden – men om Guds kærlighed til de fattige, vel at mærke her og nu, før evigheden, før Abrahams skød. Lukas er de fattiges advokat. Han holder de rige fast på deres ansvar overfor de fattige, holder fast på, at Gud og mammon er uforenelige størrelser; det bliver sagt kort tid før den tekst, vi holder os til lige nu, og det bliver sagt, at de pengeglade gør nar ad Jesus; dermed er det også sagt til os, der lever i en verden, hvor bekymringen går på, om man skal anskaffe den 3. bolig for at udnytte friværdien i de to andre – eller investere i Tyrkiet eller et udvidet udekøkken. Problemet med os, der er rige, ja med rigdommen selv, det er, at den kun rummer sig selv. Svagheden er vores selvtilstrækkelighed, der omhyggeligt sørger for at holde andre ude.

Den rige mands brødre er derfor lige så fortabte, som han selv er. Selv om de fik besøg af en levende Lazarus – eller en genopstået Kristus, der kom til dem fra de døde, - ville de ikke fatte en brik af opstandelsens under, når de ikke i forvejen har stiftet bekendtskab med barmhjertighedens og næstekærlighedens livgivende under; vi har sunget om det i Kingos lange salme, hvor vi indtil nu har sunget forfængelighedsversene:

O rigdom og guld,
du jorderigs afgud i skinnende muld!

Du er dog af verdens bedragelig ting,
som vokser, aftager og veksles omkring,
du er dog, i højeste mærke og med,
forfængelighed.

Sådan gennemgår Kingo de temaer, der har med os og vores selvoptagethed at gøre, og som bliver belyst af Jesu fortælling om den rige mand og Lazarus. For selv i pinestedet er den rige mand sig selv nok. Han tror stadigvæk, han har tjenestefolk. Så må det være rimeligt at bede Abraham sende Lazarus over med lidt vand. Da den ikke går, vil han have Lazarus på en længere missionsrejse for at frelse de rige brødre. Den rige mands næstekærlighed bliver i familien, hvor den i øvrigt altid har været. Den har aldrig været andre steder. Han tror, at næsten kun er den nærmeste, og det er jo et såre praktisk og overkommeligt synspunkt at have. Man skulle næsten tro, at fortællingens rige mand var dansker med stort D og dannebrogssflag.

Lukas-fortællingen om den rige mand og Lazarus er ægte evangelielæsning for os, der lever i et land og en verden, hvor der i stigende grad tages fra de fattige og gives til de rige. Forskellen bliver større og større. Og det er stadigvæk sådan, at rigdommen ikke kan være til uden fattigdommen. Fattigdommen er forudsætningen for rigdommens vækst. Derfor vil fattigdommen også altid bide rigdommen i haserne, samtidig med at den sørger for rigdommens fortsatte vækst.

Men det gør Lukas med sin fortælling oprørt imod. Det er en fortælling om Guds uendelige kærlighed til de fattige, og det er modsætningen mellem Guds rige og vort, sådan som

Kingo stiller det op i salmen, når vi nu går i gang med at synge versene om Abrahams skød

Min rigdom og guld

skal være af idel bestandighed fuld,
den skal ikke tyven bestjæle mig da,
den skal ej spidsfindighed sjakre mig fra,
min rigdom er fri for al jorderigs stød
i Abrahams skød.

Amen

Hans Jacob Hansen

Tidligere Budolfi Kirke, Aalborg

Salmer:

318, 365, 615, 1-8 – 615, 9-15, 726, 5-8

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk